

Indholdet af religions- og trosfrihed: Beskyttelse mod tvang

Et vigtigt aspekt ved religions- eller trosfrihed er retten til beskyttelse mod tvang. Tvang er når nogen bruger magt eller intimidering til at få én til at gøre noget bestemt. Et kerne-aspekt ved religions- eller trosfrihed er, at alle har retten til frit at have eller at ændre deres religion eller tro. Eller med andre ord: at religion og tro og disses udtryksformer er frivillige.

Retten til beskyttelse mod tvang uddyber dette: Ingen, hverken staten, religiøse ledere eller nogen anden person eller gruppe har ret til at påtvinge andre deres tro eller praksis. Man må heller ikke tvinge nogen til at have, beholde eller ændre deres religion eller overbevisning.

FNs internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, artikel 18, afsnit 2:

”Ingen må underkastes tvang, der kan begrænse hans frihed til at bekende sig til eller antage en religion eller tro efter eget valg.”

Ikke alene forhindrer denne dimension at stater kan tvinge folk; den giver også staten pligt til at beskytte mennesker fra trusler eller vold, de måtte møde fra andre mennesker eller grupperinger i samfundet.

Imidlertid ser man over hele verden eksempler på tvang i form af trusler, vold eller afstraffelse i form af bøder eller fængsling.

Tvang kan også være mere raffineret, som at tilbyde arbejde som belønning for at konvertere eller afbryde folks adgang til sundhedsydelse eller uddannelse, hvis de forlader eller nægter at tilslutte sig en religion eller tro.

Nogle gange er staten involveret i tvang. Enten officielt gennem lovgivning eller via handlinger begået af embedspersoner på lokalt niveau.

Baha'i-trossamfundet er den største ikke-muslimske religiøse minoritet i Iran. Siden revolutionen i 1979 er baha'ierne blevet udsat for systematisk forfølgelse fra regeringen, som forsøger at tvinge dem til at konvertere til islam.

I de første ti år efter revolutionen blev mere end 200 baha'ier dræbt, hundreder blev torteret eller sat i fængsel, mens titusindvis mistede deres arbejde, adgang til uddannelse eller andre rettigheder - udelukkende på grund af deres religiøse overbevisning.

I december 2017 var der 97 baha'i-samvittighedsfanger i Iran, heriblandt seks baha'i-ledere på nationalt niveau.

Dette eksempel illustrerer forbindelsen mellem diskrimination og tvang. Baha'ierne i Iran har forbud mod at gå på universitetet eller være ansat i statsforvaltningen. Denne diskriminerende lov er et eksempel på tvang. Hvis en studerende eller ansat afsløres som baha'i, har de valget mellem at konvertere til islam eller miste deres ansættelse eller studieplads.

Voldelige nationalister eller ekstremistgrupper tvinger undertiden mennesker til at ændre religion eller overbevisning. Den såkaldte Islamisk Stat, Daesh, tvang såvel yezidier som kristne til at konvertere og dræbte dem, der nægtede.

I Indien er der dokumenteret tvungen omvendelse til hinduismen i forbindelse med indbyrdes vold mellem hinduistiske nationalister*.

I Myanmar er der dokumenterede tilfælde, hvor hæren tvinger kristne til at afsværge deres tro og konvertere til buddhismen med pistolen for panden.

Og i dele af Den Centralafrikanske Republik er også muslimer blevet truet med skydning, med mindre de konverterede til kristendommen.

Skønt forbuddet mod tvang formelt set angår menneskers ret til at have, tilslutte sig eller ændre deres religion eller overbevisning, oplever mange også såvel statslig som samfundsmæssig tvang i forbindelse med udøvelsen af religion.

Et tema, der illustrerer den form for tvang, er kvinders påklædning. I nogle lande påbydes kvinder at gå i religiøs påklædning, mens andre lande forbyder kvinder at gøre netop dette. Og kvinder risikerer chikane fra mennesker udenfor deres eget trossamfund hvis de bærer religiøse klædningsstykker - og fra mennesker indenfor deres eget trossamfund, hvis de ikke gør det.

Mange forskellige mennesker kan blive udsat for tvang. I mange lande bliver personer, hvis religiøse overbevisninger eller praksisser afviger fra statsideologien eller fra den sociale norm, udsat for tvang. Minoriteter, ateister, konvertitter eller mennesker med religiøse overbevisninger, der af omgivelserne anses for "fremmede", er særligt udsatte. Og indenfor religiøse grupperinger kan personer, der anses for kætterske, blasfemiske eller ikke anses for at udøve deres religion korrekt, blive forsøgt tvunget til at ændre deres tro eller praksis - tvang, der udøves af staten, familien eller trossamfundet.

For at opsummere:

Tvang kan bestå i trusler, vold, diskrimination eller afstraffelse som for eksempel bøder eller fængselsstraf - og kan udøves af staten eller af personer eller grupper i trossamfundet. Ved at fastslå, at ingen må udsættes for tvang, har internationale menneskerettighedslove ikke alene forbudt stater at udsætte mennesker for tvang - man pålægger også staten pligt til at beskytte mennesker ved aktivt og effektivt at forebygge og standse tvang i samfundet.

Du kan finde mere information om emnet beskyttelse mod tvang, inklusive tekster fra menneskerettighedsdokumenter, der henviser til det, i træningsmaterialerne på hjemmesiden.

Copyright SMC 2018